

ISBN: 978-625-7014-67-0

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 276

İnceleme

Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Editör

Kadir Daniş

Düzeltili

Eray Sarıçam

Gülşen Funda Çelik

Yunus Karadağ

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

Kapak

Harun Tan

1. BASKI

Nisan 2020
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Edebiyat Eylemi ve Nuri Pakdil

EDİTÖR
HÜSEYİN SU

KETEBE

Nuri Pakdil

1934 Kahramanmaraş doğumlu. Maraş Lisesini, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi. Hukuk müşaviri (1965-67), DPT’de uzman (1967-73) olarak çalıştı. İstifa etti, yalnızca yazarlıkla uğraştı. Deneme, eleştiri, şiir, oyun yazdı. Fransızcadan çeviri yaptı. Hukuk Müşaviri olarak DPT’ye geri döndü (1988), Temmuz 1999’da emekli oldu. İlk şiir ve denemeleri, lise öğrencisiyken Maraş’ta *Demokrasiye Hizmet* gazetesinde ve aynı yıllarda çıkardığı *Hamle* (1944-55) dergisinde yayımlandı. *Yeni İstiklal* gazetesinde (1964) sanat sayfası düzenledi, yazdı. *Edebiyat* dergisini (Şubat 1969-Aralık 1984) 16 yıl yayımladı. 1972’de Edebiyat Dergisi Yayınlarını kurdu. 28 Şubat 1997 tarihinden itibaren Nuri Pakdil’in kitapları yeniden yayımlanmaya başladı. *Edebiyat* dergisinde başlattığı Çağdaş Arap Şiiri, Çağdaş Arap Öyküsü ve düşüncesinden çevirilerle Ortadoğulu yazarlarla ilişkilerin önemine vurgu yaptı, yazdıklarıyla öncülük etti.

Eserleri:

Deneme: *Biat I* (1973); *Biat II* (1977); *Biat III* (1981); *Bağlanma* (2012); *Bir Yazarın Notları I* (1999); *Bir Yazarın Notları II* (2012); *Bir Yazarın Notları III* (1981); *Bir Yazarın Notları IV* (1982); *Batı Notları* (1997); *Edebiyat Kulesi* (2012); *Derviş Hüneri* (1997); *Arap Saati* (2012); *Klas Duruş* (1997); *Kalem Kalesi* (1998); *Otel Gören Defterler 1 Çarpışan Sesler* (1999); *Otel Gören Defterler 2 Yazının Epik Resmi Çekildiği Sırada* (2000); *Otel Gören Defterler 3 Büyük Sorgu* (2001); *Otel Gören Defterler 4 Simsiyah* (2002); *Otel Gören Defterler 5 Ateş Hattında Harf Müfrezeleri* (2003); *Otel Gören Defterler 6 Yazmak Bir Mücize* (2005); *Şiir: Sükût Süretinde* (2012); *Ahid Kulesi* (1997); *Osmanlı Simitçiler Kasidesi* (1999); **Oyun:** *Umut* (1997); *Korku* (1997); *Put Yapımevleri* (2012); *Kalbimin Üstünde Bir Avuç Güneş* (1982); *Belge* (2013); *Bakır Dönemi* (2013); *Bir Öldürme Töreni* (2013); *Mektuplar*, (haz. Hüseyin Su, 2014).

Çevirileri:

Şiir: *Arap Şiiri-I* (1998); *Arap Şiiri-II* (1998); *Ay Operası/Prévert* (1975); *Kasırganın Çatırtıları/Guillevic* (1981); **Oyun:** *Harikalar Tablosu/Prévert* (1974); *Günlükler*, Anna Grigoriyevna Dostoyevski (2013); *Günlük*, Eugène Ionesco (2013).

Hüseyin Su

1952’de Kırşehir/Çiçekdağı’nda doğdu. İlköğrenimini doğduğu köyünde (1964), orta öğrenimini Kırıkkale’de (1972), yüksek öğrenimini Ankara’da, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Yeni Türk Edebiyatı Bölümünde (1976-1980) tamamladı; *Hikâyeci ve Romancı Olarak Samipaşazâde Sezâi*, adlı bitirme tezini yazdı. Memurluk, edebiyat öğretmenliği ve kütüphanecilik yaptı. Yazmaya *Edebiyat* dergisinde başladı (1980). Bazı gazetelerin kültür-sanat sayfalarında (1979), *İlim ve Sanat* ve *Ma-vera* dergilerinde (1986-87) yazdı. *Hece* (1997), *Heceöykü* (2004) dergileriyle *Hece Yayınları*’nın kuruluşuna öncülük etti ve on sekiz yıl boyunca *Hece* (213 sayı), *Heceöykü* (64 sayı) dergilerinin ve *Hece Yayınları*’nın yayın yönetmenliğini yaptı (1997-2014). Bu dergilerde öykü, deneme, incelemeler yazdı. Kitaplarından *Gülşefdeli Yemeni*, *Aşkın Hâlleri*, *Ana Üşümesi*, *Bir Yağmur Türküsü*, *Kalemin Yüğü*, *Yazı ve Yazgı* Arnavutçaya; *Gülşefdeli Yemeni* (*Her Roj Ji Emir Diçe*) Kürtçeye çevrildi. Öykülerinden “Ateş” Boşnakçaya; “Gülşefdeli Yemeni” Azericeye ve Farsçaya; “Yüzündeki Deniz Duruluğu” da İtalyancaya çevrildi.

Kitapları:

Öykü: *Tüneller* (1. Baskı, 1983); *Ana Üşümesi (Tüneller’in yeniden düzenlenmiş hâliyle* 1. Baskı, 1999); *Gülşefdeli Yemeni* (1. Baskı, 1998); *Aşkın Hâlleri* (1. Baskı, 1999); *İçkanama* (1. Baskı, 2018); *Kırklar Cemi* (1. Baskı, 2020). **İnceleme, deneme, günlük, söyleşi:** *Bir Yağmur Türküsü* (1. Baskı, 1999); *Öykümüzün Hikâyesi* (1. Baskı, 2000); *Kalemin Yüğü* (1. Baskı, 2014); *Yazı ve Yazgı* (1. Baskı, 2014); *Keklik Vurmak*, (1. Baskı, 2015); *Hikâye Anlatıcısı* (1. Baskı, 2016); *Entelektüel Öfke* (1. Baskı, 2018); *Bir Hayat, Bir Hikâye* (1. Baskı, 2019); *Takvim Yırtıkları I- II- III* (1. Baskı, 2017); *Sayıllı Gündü Geçti* (haz.; Ali Işık, 1. Baskı, 2019.); *İrmağın İçli Sesi: Atasoy Müftüoğlu Kitabı* (ed., 1. Baskı, 2007); *Edebiyat Eylemi ve Nuri Pakdil* (ed., 1. Baskı, 2013); *Nuri Pakdil’in Mektupları I- II- III* (yay. haz.; 1. Baskı, 2014).

Ödüller: *Gülşefdeli Yemeni*’ye Türkiye Yazarlar Birliği “1998 Yılı Öykü Ödülü”; *Edebiyat Eylemi ve Nuri Pakdil*’e, Türkiye Yazarlar Birliği 2013, 5. Edebiyat Mevsimi “Nuri Pakdil Özel Ödülü”; Türkiye Yazarlar Birliği, 6. Edebiyat Mevsimi, “2014 Yılı Hikâye Ödülü”; *İçkanama*’ya Pendik Belediyesi Edebiyat Festivali, “2019 Yılı Öykü Ödülü”; *Sayıllı Gündü Geçti*’ye “Eskader 2019 Yılı Söyleşi Ödülü” verildi.

İÇİNDEKİLER

Hüseyin Su / Edebiyat Eylemi Bağlamında Nuri Pakdil'i Düşünmek ve Konuşmak.....	9
---	---

I

Ömer Erinç / Nuri Pakdil'in Aile, Çevre, Okul Ortamı ve Düşüncesinin, Kişiliğinin Oluşumu	15
Turan Koç / Nuri Pakdil'de Ahlâk Algısının Dil Düzeyinde Tezâhürü	33
Mehmet Harmancı / Nuri Pakdil'in Bir Yazar ve Entelektüel Olarak Portresi İçin Eskiizler	49
Yunus Develi / Nuri Pakdil'in Düşünsel, Entelektüel, Sanatsal Dikkati.....	55
Ali Göçer / Nuri Pakdil'in Düşünce ve İnanç Dünyasında Mülkiyet, Sömürü ve Paylaşma Kavramları	63

* * *

Osman Sarı / Uzun İnce Bir Yolda Nuri Pakdil.....	71
Akif Emre / Nuri Pakdil'de Şehir ve Coğrafya	77
Ali Ulvi Temel / Düşünce ve Edebiyat Açısından Nuri Pakdil'in Ortadoğu Algısı	83
Cemal Şakar / Nuri Pakdil'in Tarih Perspektifi.....	89
Mustafa Köneçoğlu / Bağlanma Sorunu Üzerinden Nuri Pakdil'i Okumak.....	97
İbrahim Demirci / Nuri Pakdil'de Eleştiri ve Tartışma Yönsemeleri.....	103
Işık Yanar / Nuri Pakdil ve İçdenetim	149

II

İsmail Sert / Edebiyat, Eylem ve Umutlu Başlangıçlar.....	157
Turan Koç / Nuri Pakdil'in Eylemi.....	159
Veli Urhan / Nuri Pakdil'in Bazı Temel Düşüncelerinin Felsefî Arka Plânı.....	163
Ali Emre / Nuri Pakdil'in Siyasal Perspektifi.....	171
Ömer Aksay / Nuri Pakdil'de Yalnızlığın İlme Dönüşmesi	177

* * *

Akif Emre / Pakdil ve Hesaplaşma.....	183
Alâattin Karaca / Nuri Pakdil'in Denemelerinde Düşünsel Boyut.....	185
Vefa Taşdelen / Nuri Pakdil'in <i>Korku</i> ve Samuel Beckett'in <i>Godot'yu</i> <i>Beklerken</i> Adlı Oyunlarında Varoluşun Anlamı Sorunu	199
Kâmil Aydoğan / Nuri Pakdil'in Düşüncesinde ve Eserlerinde İnsana Odaklanma	217
Murat Aslan / Nuri Pakdil'in Düşünsel ve İnsanî Duruşu	221
İdris Hamza / <i>Edebiyat</i> Dergisi ve Edebiyat Dergisi Yayınları	229

III

Ali Ural / Mukâvemet Anıtı.....	235
Turan Koç / Pakdil'in Yazılarında Dil-Hayat Buluşması	239
Ali Göçer / Mekânı Okuyan Adam.....	243
Kemal Sayar / “Dilimin Döndüğü Kadar Sustum”: Bir Sessizlik Eylemcisi Olarak Nuri Pakdil	249
N. Ahmet Özalp / İnsan, Yazar ve Entelektüel Olarak Nuri Pakdil.....	253

* * *

Cemal Şakar / <i>Edebiyat</i> Dergisinin Önemi ve İşlevi	261
İsmail Sert / Nuri Pakdil'in Kalemının Etkileme Gücü!.....	267
Mürsel Sönmez / Nuri Pakdil'in İnsan ve Yazar Olarak İlişkilerinin Bağlamı	273
Recep Garip / Nuri Pakdil Düşüncesinde ve Edebiyat Anlayışında Biat Kavramı	279
Abdurrahim Karadeniz / Nuri Pakdil Düşüncesinde Yaşama Bilinci	289
Şaban Abak / Efsane Gibi Gerçek: Nuri Pakdil.....	297

IV

Turan Koç / Bağlanmanın Boyutları.....	303
İbrahim Demirci / Nuri Pakdil'in Konumu.....	309
Veli Urhan / Nuri Pakdil'in Edebiyat Eyleminde Umut Eksenleri.....	313
Akif Emre / Bunalım Çağında <i>Umut</i>	319
N. Ahmet Özalp / Pakdil Düşüncesinde Teknoloji.....	323
Cemal Şakar / Nuri Pakdil'in Batı Mekânlarıyla İlişki Biçimi.....	327
İsmail Sert / Bir "Yeryüzü Rehberi" Olarak Nuri Pakdil.....	331
Ali Ulvi Temel / Üç Çağdaş Fransız Yazar.....	337
Ali Göçer / Bakır Dönemi.....	341
Mustafa Şahin / İki Öncü: Nuri Pakdil / Sezai Karakoç.....	345
Necip Tosun / Nuri Pakdil'in Oyunlarında Tanrı Düşüncesi.....	351
Yunus Develi / Dokunaklı Yokuş.....	359
Köksal Alver / Nuri Pakdil: Çağ ve İnsan Sorgusu.....	365
Ömer Erinç / Nuri Pakdil'de Yalnızlığın Mekânı Olarak Otel.....	369
Abdurrahim Karadeniz / Nuri Pakdil'in Entelektüel Duruşu.....	375
Murat Aslan / Nuri Pakdil'in Düşünsel İzleğine Bir Yaklaşım Denemesi.....	379
Cemile Sümeyra / Nuri Pakdil: Çelik Adam'ın Dervişlik Serüveni.....	383
Âtîf Bedir / Nuri Pakdil'de Yol ve Yolculuk Düşüncesi.....	389
İbrahim Koca / Büyük Korku.....	395
Dizin	401

HÜSEYİN SU

EDEBİYAT EYLEMİ BAĞLAMINDA NURİ PAKDİL’İ DÜŞÜNMEK VE KONUŞMAK

Hatırlamak, her insan için, yaşarken rasgele değil de bir dikkat üzere yaşamak demektir; varoluşa, hayata tanık olmak, geleceğe dair bir sorumluluk almak ve hiç şüphesiz bu aldığı sorumluluğun da bilincinde olmak, gereğini yerine getirmek anlamına gelir. Hayatı ıskalamadan yaşamak için öğrenme çabası ve erdemi demektir hatırlamak. Hatırlamayan insan kendisini geleceğe de geçmişe de kapatır. Hatırlamayan insan kendinde, kendisiyle körleşir.

Bu bağlamda yazarlara, düşünörlere, bilim insanlarına, siyasal, toplumsal önderlere, öznelerle ilişkin yapılan sempozyum, anma toplantıları, bir insanın hayatı, düşönceleri, eserleri ya da bir konu üzerine dikkat çekme, bu hayatın, bu düşöncenin ve konunun birikimini, örnekliliğini, öğreticiliğini bir kez daha hatırlama ve hatırlatma amacıyla yapılan muhasebedir, değörlendirmedir. Bu toplantılarda gündeme getirilen insanları, örnek hayatları, düşönceleri, konuları önemli hâle getiren temel dinamikleri görme ve gösterme anlamını taşır. Dolayısıyla bu amaca matuf olarak da bir düşöncenin, hayatın, yani insani plânda bir inşânın nasıl gerçökleştiğini anlamamızı, öğrenmemizi ve bu tecrübelerden, bu birikimlerden yararlanmamızı sağlar. Çünkü her insan, kendi inşâsını ve gelişimini, bu tür örnek düşönceleri, hayatları ve insanları anlayarak, yeniden yorumlayarak ve özümseyerek gerçökleştirir.

Yol gösterici örnek, öncü insanlar ve bu insanların hayatları, her zaman bizi etkiler, etkilemesi gerekir; biz de bu nedenle onların kılavuzluğuna ihtiyaç duyarız ve dikkate alırız.